

Rózsák és csókok Tabori ünneplésén

Mintha Lear király vetődött volna a Berliner Ensemble-ba, mintha szeretett lánya, Cordelia vezette volna be hétfőn este Brecht színházának színpadára: a közönség felállva tapsolt a színpad közepén elhelyezett fotelbe beleereszkedő, bottal járó George Taborit.

Három órán át ünnepelték magyarok, németek, osztrákok Tabori Györgyöt, aki 1914-ben született Budapesten, ma pedig a Berliner Ensemble házirendezője, de közben írt 50 darabot, négy regényt, elbeszéléseket, hangjátékokat, s rendezett, rendezett. Szíve vágya, hogy megrendezze a Lear királyt, de előbb még színre viszik darabját, A kivégzést, természetesen saját rendezésében a berlini Schiffbauerdammön álló színházban.

Csókok cuppantak, virágok illatával volt tele a levegő, volt, aki Tabori kézfejére hajtotta homlokát. A berlini politikai és színházi élet kivonult Taborit ünnepelni. Hanna Schygulla miatt, aki a Brecht-darab címét (Kurázi mama) átköltö

Anyám kurázsija című Tabori-darabban játszott, egymás sarkát tapaszták a fotósok. S bár a Fassbinder-filmek színésznőjének egy idő után látszólag elege volt a rumliból, az utolsó fotós felszólításának is eleget tett, s reflexszerűen beállt a legelőnyösebb pózba.

Eljött az ünnepségre Johannes Rau államelnök, aki azt mondta, hogy keserű sors jutott Tabori osztályrészéül, mégsem vált keserűvé. Családja nagy része elpusztult a holokauszt idején, ő megmenekült: tizenhét országban élt és dolgozott, angol útlevéllal rendelkező világpolgár.

Énekelt Tabori tiszteletére az NDK-állampolgárságtól megfosztott Wolf Biermann, énekeltek, felolvastak műveiből, vagy eljátszottak egy részt a német nyelvű színpadok legkiválóbbjai (Schygullán kívül Senta Berger, Angelica Domröse, Ignaz Kirchner, Walter Schmidinger, Hilmar Thate, Josef Bierbichler). Magyar részről Eörsi István köszöntötte az ünne-

peltet, a születésnap előestéjén Esterházy Péter mondott laudációt. Kertész Imre néhány mondatos magyar nyelvű köszöntővel hajtott fejet, s szabadkozott a hosszabb méltatás elmaradása miatt: a vonatban felejtette a kéziratot.

Klaus Wowereit berlini polgármester szerint egyáltalán nem magától értetődő, hogy a zsidó Tabori 1999-ben visszatért Berlinbe, abba a városba, ahol a holokausztot megtervezték.

Filmeket vetítettek Tabori rendezéseiből, összeállítást interjúiból, s külön egy filmes születésnapi tisztelegést. A közönség nem az obligát Happy Birthday-t énekelte, hanem Tabori édesanyjának kedvenc dalával a Plaisir d'amourral róta le tiszteletét a mester előtt, aki hányatott sorsa ellenére sem volt boldogtalan. Az életet olyannak fogadta el, amilyen, annak a mottójának a jegyében, hogy „a boldogság ott kezdődik, ahol a boldogtalanság véget ér”.